

TEISĖS AKTŲ NUOSTATŲ, RIBOJANČIŲ GALIMYBĘ UŽSIIMTI REGLAMENTUOJAMA PROFESIJA AR VERSTIS, PROPORCINGUMO VERTINIMO ATLIKIMO FORMA

Nurodykite vertinamą nuostatą, ribojančią galimybę užsiimti atitinkama reglamentuojama profesija (toliau – Nuostata):	2. Socialinių paslaugų srities darbuotojai, socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka, nuolat tobulina savo profesinę kompetenciją: 1) socialinių paslaugų srities darbuotojai ne mažiau kaip 16 akademinių valandų per kalendorinius metus dalyvauja mokymuose.
Nurodykite reglamentuojamą profesiją dėl kurios yra svarstoma priimti atitinkamą Nuostatą:	Socialinių paslaugų įstaigos užimtumo specialistas
Nurodykite kokiomis svarbiomis bendrojo intereso priežastimis yra grindžiama vertinama Nuostata¹:	Socialinių paslaugų įstaigos užimtumo specialistų bei socialinių paslaugų gavėjų apsauga
Nurodykite ar vertinama Nuostata nėra grindžiama išskirtinai ekonominėmis ar administracinėmis priežastimis²:	Nėra

¹ **Svarbiomis bendrojo intereso priežastimis** yra laikomos tokios priežastys kaip viešojo politika, viešasis saugumas, visuomenės sveikata, socialinės apsaugos sistemos finansinės pusiausvyros išsaugojimas, vartotojų, paslaugų gavėjų ir darbuotojų apsauga, tinkamo teisingumo vykdymo užtikrinimas, prekybos sandorių sąžiningumo užtikrinimas, kova su nusikalstamumu ir sukčiavimu, mokesčių slėpimo ir vengimo prevencija bei fiskalinės priežiūros veiksmingumo užtikrinimas, transporto sauga, aplinkos ir miesto aplinkos apsauga, gyvūnų sveikata, intelektinė nuosavybė, nacionalinio istorinio ir meninio paveldo apsauga ir išsaugojimas, socialinės politikos ir kultūros politikos tikslai ir kitos svarbios bendrojo intereso priežastys;

Pažymėtina, kad sąvokos „viešojo politika“, „visuomenės saugumas“ ir „visuomenės sveikata“ yra Europos Sąjungos teisės sąvokos, tiesiogiai kylančios iš Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 52 straipsnio. Šias sąvokas Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (ESTT) nuosekliai aiškino siaurąja prasme, tai reiškia, kad turi kilti reali ir rimta grėsmė pagrindiniam visuomenės interesui, o valstybė, kuri remiasi šiais viešojo intereso tikslais, turi parodyti su tuo susijusią riziką (Žr. ESTT 2006 m. gruodžio 14 d. sprendimą byloje C-257/05, 25 punktą).

² Pažymėtina, kad pagal nusistovėjusią ESTT praktiką išskirtinai ekonominės priežastys, būtent nacionalinės ekonomikos skatinimas, kenkiant pagrindinėms laisvėms, ir išskirtinai administracinės priežastys, tokios kaip kontrolės atlikimas ar statistikos rinkimas, negali būti svarbiomis bendrojo intereso priežastimis.

<p><i>Nurodykite ar vertinama Nuostata nėra nei tiesiogiai, nei netiesiogiai diskriminuojanti dėl pilietybės ar gyvenamosios vietos:</i></p>	<p>Nėra</p>
<p><i>Pagal toliau nurodytus kriterijus įvertinkite kaip siūloma Nuostata atitinka proporcingumo principą:</i></p>	
<p>1. Profesinė veikla keliamą riziką asmenims, gaunantiems paslaugas, vartotojams, kitiems asmenims, užsiimantiems reglamentuojama profesija, ar trečiosiomis šalimis ir ar ši rizika nuostatomis šalinama kaip panašiose veiklos srityse.</p> <p><i>Kokia yra rizika, kurią siekiama sumažinti, ar nauda, kurią siekiama maksimaliai padidinti taikoma Nuostata, siekiant viešojo intereso tikslų? Kaip Nuostata veikia siekiant šių tikslų?</i></p> <p><i>Nuostata turėtų veiksmingai prisidėti siekiant užsibrėžto tikslo. Turi būti aiškiai nurodyta konkreti rizika ar nauda, kurią siekiama sumažinti arba padidinti siūloma Nuostata. Turi būti paaiškinta, koku būdu ir kiek konkrečiai Nuostata pasiekiamas konkretus tikslas (-ai).</i></p> <p><i>Jei įmanoma, pateikta analizė turėtų būti pagrįsta faktais, kurie gali parodyti, kad iš tiesų yra atitinkama rizika ir kad Nuostata galėtų sušvelninti šią riziką.</i></p> <p><i><u>Pastaba:</u> vien bendrų teiginių, kad Nuostata yra naudinga paslaugų kokybei ar vartotojų apsaugai, nepakanka. Jei įmanoma, teiginiai turėtų būti patvirtinti išsamia analize.</i></p>	<p>Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje yra numatyta, kad socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kvalifikacijos, specifinių kompetencijų trūkumas rinkoje lemia netolygią teikiamų socialinių paslaugų kokybę, paslaugų trūkumą, darbuotojų „perdegimą“. Lietuvos biudžetinėse įstaigose iš viso pagal 2021 m. Statistikos departamento duomenis dirba 682 užimtumo specialistai, kurie veiklą vykdo socialinių paslaugų įstaigose.</p> <p>Socialinių paslaugų sritis – daugialypė sritis, reikalaujanti nuolatinio socialinių paslaugų srities darbuotojų tobulėjimo. Todėl siekiant šio tikslo, yra svarbūs aspektai, kaip mokymosi temų, programų kokybė bei atitiktis esamiems poreikiams, pačių specialistų sąmoningumas ir noras gauti trūkstamų žinių bei gebėjimų, jų naudojimas praktikoje. Socialinių paslaugų srities darbuotojai (tame tarpe ir individualios priežiūros darbuotojai) turi nuolat pildyti turimą žinių bagažą, kelti profesinę kvalifikaciją ir tobulinti profesines kompetencijas. Užimtumo specialistas veikdamas užimtumo srityje, siekia asmens užimtumo ir socialinės įtraukties didinimo organizuojant sociokultūrinių paslaugų teikimą, užimtumo, meninės saviraiškos veiklas, kitas veiklas susijusias su asmens įgalingumu pagal individualius asmens poreikius bei stiprina ryšį tarp įvairių socialinių paslaugų gavėjų grupių ir vietos bendruomenės, telkia šias grupes bendroms veikloms, taip pat stiprina socialinių paslaugų gavėjų gebėjimą veikti savarankiškai.</p> <p>Įgytos profesinės kvalifikacijos tobulinimas yra vienas iš būdų tinkamai atliepti individualius socialinių paslaugų gavėjų poreikius, atsižvelgiant į gilėjančias dabar esamas socialines problemas, keičiantis visuomenei atsirandančias naujas socialines problemas, jų įvairialypį pobūdį, asmenų skirtingus vis plėtojantįs poreikius, informacinių technologijų plėtrą, užtikrinant galimybę įgyti žinių apie naujų metodų taikymą ir taip užtikrinti tinkamą socialinių paslaugų kokybę ir nuolat atnaujinti turimas žinias.</p>
<p>2. Kituose teisės aktuose nustatytus reikalavimus,</p>	<p>Pažymėtina, kad Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje yra</p>

susijusius su svarbių bendrojo intereso priežasčių apsauga, ir jų pakankumą iškeltam tikslui pasiekti.

Paaškindite, ar ir kaip vertinote, ar galiojančios specifinio ar bendro pobūdžio taisyklės (pvz., produktų saugos įstatymai, vartotojų apsaugos įstatymai, baudos/baudžiamosios sankcijos už neteisėtą profesinės veiklos vykdymą) yra nepakankamos siekiant apsaugoti siekiamą viešojo intereso tikslą?

Nuostata turėtų būti laikoma būtina tik tada, kai esamos nuostatos (tokios kaip produktų saugos įstatymai ar vartotojų apsaugos įstatymai) negali būti laikomos tinkamomis ar tikrai veiksmingomis siekiamam tikslui pasiekti.

3. Nuostatos tinkamumą siekiamam tikslui ir ar ja to tikslo siekiama nuosekliai ir sistemingai, taip pat ar ji padeda šalinti nustatytą riziką taip, kaip panašiose veiklos srityse.

Ką siūloma Nuostata siekiama apsaugoti (kas yra paslaugos gavėjai: vartotojai, pacientai, profesijos atstovai)?

Trečiosios šalys (ar profesinė veikla turi įtakos ne tik tiems, kurie moka už tokią paslaugą)?

Ar vertinote ir kaip vertinote, ar tikslo siekiama nuosekliai ir sistemingai?

Ar buvo vertinamos panašios veiklos, ar panašūs sektoriai ir ten esanti rizika ir kaip su ja tvarkomasi?

Siekiant atitikti proporcingumo principo reikalavimą, Nuostata turėtų būti tinkama ir pakankama užtikrinti, kad būtų pasiektas tikslas.

numatyta, kad socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kvalifikacijos, specifinių kompetencijų trūkumas rinkoje lemia netolygią teikiamų socialinių paslaugų kokybę, paslaugų trūkumą, darbuotojų „perdegimą“.

Šiuo metu Socialinių paslaugų įstatyme yra nustatyta, kad visi socialinių paslaugų srities darbuotojai tobulina savo profesinę kompetenciją.

Kvalifikacijos tobulinimas yra viena iš būdų, kuriuo siekiama užtikrinti kokybiškas socialines paslaugas. Bendro pobūdžio LR teisės aktuose nėra numatyta nuostatų, kuriomis būtų užtikrinamos asmenų, gaunančių socialines paslaugas, teisės į kokybišką paslaugą. Taip pat nėra numatoma nuostatų dėl šių specialistų kvalifikacijos tobulinimo, kuris tiesiogiai yra susijęs su teikiamų paslaugų kokybe.

Siūloma nuostata tikslo siekiama nuosekliai, vadovaujantis sistemiškumo principu. Jau Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje yra numatyta, kad socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kvalifikacijos, specifinių kompetencijų trūkumas rinkoje lemia netolygią teikiamų socialinių paslaugų kokybę, paslaugų trūkumą, darbuotojų „perdegimą“.

Be to, šiuo metu Socialinių paslaugų sistemoje jau yra nurodyti reikalavimai profesinės kompetencijos tobulinimui visiems socialinių paslaugų srities darbuotojams.

Siekiant nustatyti užimtumo specialistų profesinių kompetencijų atitiktį individualiems socialinių paslaugų gavėjų poreikiams, buvo diskutuota su įvairiais socialiniais partneriais, socialinio darbo ir socialinių paslaugų teikimo ekspertais (Lietuvos socialinio darbo taryba, Lietuvos socialinių darbuotojų asociacija, ir kt.). Atsižvelgiant į minėtų socialinių partnerių bei ekspertų įžvalgas ir patirtis, darytina išvada, kad stebimas užimtumo specialistų profesinių kompetencijų trūkumas, siekiant socialinių paslaugų gavėjams užtikrinti asmens užimtumo ir socialinės įtraukties didinimo galimybes. Užimtumo specialistas teikia paslaugas vaikams su negalia, suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims ir kitoms tikslinėms grupėms įvairiose socialinių paslaugų įstaigose, pavyzdžiui, socialinės globos centruose asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims, vaikų su negalia dienos socialinės globos centruose, socialinės globos namuose ir kitur.

Vertinant poveikį tretiesiems asmenims, svarbu pažymėti, kad teikiant paslaugas vienam iš šeimos narių jos turės įtakos ir kitiems šeimų nariams.

Nuostata turėtų būti laikoma tinkama norimam tikslui pasiekti tik tuo atveju, jei ji iš tikrųjų atspindi siekį nuosekliai ir sistemingai pasiekti tą tikslą (be prieštaravimų ar nenuoseklumo), pavyzdžiui, kai panaši rizika, susijusi su tam tikra veikla, yra sprendžiama panašiu būdu.

Siekiant nustatyti užimtumo specialisto profesinės kompetencijos reikalavimus buvo atsižvelgiama ir į dabar įtvirtintus reikalavimus socialinių paslaugų srities darbuotojams.

4. Poveikį laisvam asmenų ir paslaugų judėjimui Europos Sąjungoje, vartotojų pasirinkimo galimybėms ir teikiamų paslaugų kokybei.

Ar įvertinate Nuostatos poveikį konkurencijos laipsniui rinkoje?

Ar įvertinate Nuostatos poveikį paslaugų kokybei?

Ar įvertinate Nuostatos poveikį vartotojų pasirinkimui?

Ar įvertinate Nuostatos poveikį poveikiui laisvam asmenų ir paslaugų judėjimui Sąjungoje?

Nuostata turėtų būti atsižvelgta į pagrindinį reguliavimo poveikį paslaugų vartotojams. Nors vartotojų apsauga ir profesinės veiklos kokybės užtikrinimas teoriškai galėtų būti naudojami pateisinant daugelį priemonių (visada, jei analizė yra pagrįsta faktais ir yra pakankamai gili), kiti aspektai, pavyzdžiui, reguliavimo poveikis kainoms, konkurencingumas, vartotojų pasirinkimas ar laisvas judėjimas, galėtų tai atsverti.

Pavyzdžiui, reguliuojant priskirtas veiklas, kurioms taikomi specialūs kvalifikacijos reikalavimai, teisės akto projekto rengėjas negali apriboti savo analizės prielaida, kad tai automatiškai pagerins vartotojų apsaugą ir (arba)

Poveikis konkurencijos laipsniui rinkoje yra teigiamas, nes tobulindami profesinę kompetenciją, nuolat atnaujudami žinias užimtumo specialistai tampa profesionaliais specialistais, kadangi taip gali geriau atliepti individualius socialinių paslaugų gavėjų poreikius, užtikrinti kokybišką socialinių paslaugų teikimą, remiantis naujausia informacija, naujais metodais, kitų kolegų, lektorių pasidalinta patirtimi, o tai kelia tiek šių darbuotojų, tiek jų darbovietės (socialinių paslaugų įstaigos) konkurencingumo lygį rinkoje. Taip pat, tai prisideda prie socialinių paslaugų įstaigos prestižo kėlimo.

Vertinant Nuostatos poveikį socialinių paslaugų kokybei bei vartotojų (socialinių paslaugų gavėjų) pasirinkimui, pažymėtina, kad socialinių paslaugų gavėjai galės rinktis/gauti kokybiškesnes, labiau individualius socialinių paslaugų gavėjų poreikius atitinkančias paslaugas.

Užimtumo specialistui didėja galimybės pasinaudoti laisvo asmenų judėjimo principu, taip pat didėja tikimybė atitikti kitose valstybėse užimtumo specialistams keliamus profesinės kvalifikacijos reikalavimus.

paslaugų kokybę. Be to, kvalifikacijos reikalavimai, reikalaujantys specifinių įgūdžių įgijimo, nebūtinai užtikrina aukštą proceso ar paslaugų teikimo ar net rezultatų kokybę. Taip pat reikėtų atsižvelgti į kitus aspektus, pavyzdžiui, ar toks naujas reguliavimas gali sumažinti rinkoje veikiančių paslaugų teikėjų skaičių ir ar toks paslaugų teikėjų skaičiaus sumažėjimas galėtų neigiamai paveikti paslaugų kokybę, įskaitant paslaugos prieinamumą mažiau pasiturintiems vartotojams dėl sumažėjusio paslaugų teikėjų skaičiaus.

Galiausiai reikėtų atsižvelgti į reguliavimo poveikį laisvam judėjimui tiek išvykstančių, tiek atvykstančių specialistų paslaugų požiūriu. Teisės akto projekto rengėjas turėtų įvertinti, ar/ir kokią įtaką vertinama Nuostata turėtų tarpvalstybiniam ES mobilumui.

5. Galimybę naudoti mažiau ribojančias priemones siekiant viešojo intereso tikslo (pavyzdžiui, mažiau ribojančių priemonių, nei priskirtos veiklos rūšys³, taikymo galimybes, kai siekiama tik apsaugoti vartotojų teises, jei keliama rizika apsiriboja tik asmens, užsiimančio reglamentuojama profesija, ir vartotojo santykiais ir neturi neigiamo poveikio trečiosioms šalims).

Ar svarstėte galimybę taikyti mažiau ribojančias priemones šiems tikslams pasiekti?

Nustatant reikalavimus užimtumo specialistams, buvo pasirinkti minimalūs kvalifikaciniai reikalavimai. Atsižvelgiant į socialinės apsaugos sistemoje dirbančių specialistų reglamentavimo praktiką, mažiau ribojančios priemonės nebuvo svarstomos.

³ **Priskirtos veiklos rūšys** – profesinė veikla ar profesinės veiklos rūšių grupei priskiriama veikla, kurią vykdyti pagal įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatas tiesiogiai ar netiesiogiai gali tik asmenys, užsiimančys reglamentuojama profesija ir turintys reikiamą profesinę kvalifikaciją, įskaitant atvejus, kai veikla sutampa su kitų reglamentuojamų profesijų veikla. Veiklos rūšių priskyrimas yra profesijos reglamentavimo forma. (2020 m. spalio 28 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1218 “Dėl teisės aktų projektų nuostatų, ribojančių galimybę užsiimti reglamentuojama profesija ar ja verstis, proporcingumo vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo” (toliau – Nutarimas Nr. 1218) tvarkos aprašo 3 d. 3.1 p.)

Kai Nuostata pateisinama tik vartotojų apsauga ir kai nustatyta rizika apsiriboja specialisto ir vartotojo santykiais ir todėl neturi neigiamos įtakos trečiosioms šalims, teisės aktų projekto rengėjas turėtų įvertinti, ar jų tikslą būtų galima pasiekti mažiau ribojančiomis priemonėmis nei priskirti atitinkamas veiklas profesionalams.

Teisės akto projekto rengėjas turėtų palyginti nagrinėjamą Nuostatą ir alternatyvias, mažiau ribojančias priemones, kurios leistų pasiekti tą patį tikslą, tačiau nustatytą mažiau apribojimų.

6. Nuostatos teigiamą ar neigiamą poveikį, būtinumą ir atitiktį siekiamam tikslui, kai ji taikoma su kitais reikalavimais, jau ribojančiais galimybes užsiimti reglamentuojama profesija, tokiais kaip:

6.1. priskirtos veiklos rūšys, saugomas profesinis vardas⁴ ar bet kokios kitos formos reglamentavimas, nustatytas reglamentuojamai profesijai;

6.2. pareiga vykdyti tęstinį profesinį tobulinimąsi;

6.3. atitinkamos profesinės veiklos vykdymo, etikos ar priežiūros taisyklės;

6.4. privaloma narystė ar registracija profesinėje organizacijoje ar institucijoje, kai reikalaujama turėti tam tikrą profesinę kvalifikaciją;

6.5. kiekybiniai apribojimai, susiję su leidimų užsiimti reglamentuojama profesija skaičiumi, nustatomu mažiausiu ar didžiausiu darbuotojų, vadovų ar

6.1. Asmuo turi teisę dirbti užimtumo specialistu, jei jis atitinka bent vieną iš Socialinių paslaugų įstatymo projekte nustatytų profesinės kvalifikacijos reikalavimų: 1) asmuo, turintis ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą ir socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka išlakęs 40 akademinių valandų įžanginius mokymus, arba 2) asmuo, turintis ne žemesnį kaip pagrindinį išsilavinimą ir kvalifikaciją įgytą baigus profesinio mokymo programą ir (arba) nustatyta tvarka gavus įgytų kompetencijų įvertinimą, ir socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka išlakęs 40 akademinių valandų įžanginius mokymus, arba 3) asmuo, turintis aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus socialinės pedagogikos studijas, arba jai lygiavertę kvalifikaciją, arba 4) asmuo, turintis šio įstatymo 26 straipsnio 6 dalyje nustatytą išsilavinimą. Iki šiol, kvalifikacijos reikalavimai užimtumo specialistams nebuvo nurodyti. Profesinė kvalifikacija reikalinga tiesiogiai atliekant užimtumo specialistui priskirtas veiklas - tai užtikrintų aukštesnę specialistų kompetenciją užtikrinti asmens užimtumo ir socialinės įtraukties didinimą, o taip pat apsaugotų patį specialistą nuo „perdegimo“ sindromo. Įgytos profesinės kvalifikacijos tobulinimas yra vienas iš būdų tinkamai atliepti individualius socialinių paslaugų gavėjų poreikius, atsižvelgiant į gilėjančias dabar esamas socialines problemas, keičiantis visuomenei atsirandančias naujas socialines problemas, jų įvairialypį pobūdį, asmenų skirtingus vis plėtančius poreikius, informacinių technologijų plėtrą, užtikrinant galimybę įgyti žinių apie naujų metodų taikymą ir taip užtikrinti tinkamą socialinių paslaugų kokybę

⁴ Saugomas profesinis vardas – profesinis vardas, kuriuo norint naudotis profesinėje veikloje ar profesinės veiklos rūšių grupės veikloje pagal įstatymų ar kitų teisės aktų nuostatas tiesiogiai ar netiesiogiai reikalaujama turėti profesinę kvalifikaciją, o naudojantis juo netinkamai taikomos sankcijos. Reikalavimas turėti saugomą profesinį vardą yra profesijos reglamentavimo forma (Nutarimu Nr. 1218 patvirtinto tvarkos aprašo 3 d. 3.2. p.).

konkrečias profesines kvalifikacijas turinčių asmenų skaičiumi;

6.6. teisės aktuose nustatytos sąlygos dėl juridinio asmens teisinės formos, valdymo, privalomo įmonės akcijų įsigijimo, jų skaičiaus ar balsavimo teisės, kai jos susijusios su leidimu užsiimti reglamentuojama profesija;

6.7. teritoriniai apribojimai, jei valstybės administraciniuose vienetuose nustatomas skirtingas užsiėmimo reglamentuojama profesija teisinis reguliavimas;

6.8. ribojamos bendros galimybės užsiimti reglamentuojama profesija, taip pat ribojimai dėl tam tikrų veiklos rūšių nesuderinamumo;

6.9. draudimas ar kitos asmeninės ar kolektyvinės apsaugos priemonės, susijusios su profesine atsakomybe;

6.10. kalbos mokėjimo, būtino užsiimti reglamentuojama profesija, ir su juo susiję reikalavimai;

6.11. teisės aktuose nustatyti mažiausi ir (arba) didžiausi įkainiai, taikomi paslaugų gavėjui;

6.12. reikalavimai dėl reklamos turinio ar viešinimo būdo, susiję su reglamentuojama profesija.

Paaiškinkite, ar ir kaip vertinote Nuostatos poveikį kartu su kitais esamais reikalavimais? Paaiškinkite, kaip Nuostata, kartu su kitais reikalavimais prisidėtų pasiekti tą patį (-us) tikslą (-us) ir ar ji būtina.

Remiantis ESTT praktika, nacionaliniai teisės aktai turėtų būti vertinami kaip visuma, atsižvelgiant į įvairias atitinkamas taisykles, kuriomis siekiama užtikrinti nurodytą tikslą.

ir nuolat atnaujinti turimas žinias.

6.2. Netaikoma

6.3. Socialinių paslaugų įstatyme įtvirtinta nuostatą dėl Socialinių paslaugų srities darbuotojų (užimtumo specialistų taip pat) etikos kodekso patvirtinimo. Užimtumo specialistui Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos kodekso nuostatos taip pat galioja. Užimtumo specialistai bus supažindinti su etikos kodekso nuostatomis, įpareigojant juos laikytis tų nuostatų siekiant suteikti kokybiškas socialines paslaugas, taip pat šiems darbuotojams tobulinant savo profesinę kompetenciją bus atnaujinamos žinios apie etikos kodekso taikymą keitimus ir pan.

6.4. Netaikoma

6.5. Netaikoma

6.6. Netaikoma

6.7. Netaikoma

6.8. Netaikoma

6.9. Netaikoma

6.10. Netaikoma

6.11. Netaikoma

6.12. Netaikoma

<p><i>Teisės akto projekto rengėjas turėtų atlikti išsamų aplinkybių, kuriomis priimama ir įgyvendinama Nuostata, vertinimą ir visų pirma išnagrinėti naujų ar pakeistų Nuostatų poveikį kartu su kitais reikalavimais, ribojančiais galimybę užsiimti profesine veikla.</i></p>	
<p>7. Profesinės veiklos ar jai priskirtų veiklos rūšių apimtį ir reikalaujamą profesinę kvalifikaciją.</p> <p><i>Paaiškinkite, ar ir kaip vertinate profesijai priskirtos veiklos ir reikalaujamos profesinės kvalifikacijos ryšį?</i></p> <p><i>Kuo platesnė priskirtų veiklų sritis, tuo didesnė išimtinė teisė yra suteikta teikti šias paslaugas.</i></p> <p><i>Peržiūrint priskirtas veiklas reikia atsižvelgti į reikalaujamą kvalifikacijos lygį, palyginti su profesijai priskirtų užduočių sudėtingumu (kuo mažiau sudėtingos šios užduotys, tuo mažiau yra pagrindo priskirti šią veiklą). Taip pat reikėtų atsižvelgti į autonomiją ir atsakomybės lygį atliekant tas užduotis (kuo mažiau atsakomybės turi profesionalas, vykdydamas šias užduotis, tuo mažiau yra pagrindo priskirti šią veiklą konkrečiai profesijai).</i></p>	<p>Netaikoma</p>
<p>8. Atliekamų užduočių sudėtingumą ir reikalavimą, kad jų vykdytojai turėtų atitinkamą profesinę kvalifikaciją, profesinio rengimo ar patirties lygį, pobūdį ar trukmę.</p> <p><i>Ar įvertinate sąsają tarp užduočių sudėtingumo ir reikalaujamos profesinės kvalifikacijos (atsižvelgiant į reikalaujamo rengimo lygį, pobūdį ir trukmę)?</i></p>	<p>Netaikoma</p>
<p>9. Galimybę įgyti profesinę kvalifikaciją alternatyviais būdais.</p>	<p>Netaikoma</p>

<p><i>Ar apsvarstėte alternatyvias galimybes įgyti reikiamą profesinę kvalifikaciją (pvz., kitas rengimo galimybes arba rengimo ir profesinės patirties derinį ir pan.)?</i></p> <p><i>Kai Nuostata susijusi su kvalifikacijos reikalavimais, šis kriterijus reikalauja, kad būtų įvertintas sistemos lankstumas norint gauti reikiamus įgaliojimus. Kuo daugiau galimybių (būdų) įgyti kvalifikaciją yra, tuo mažiau ribojanti sistema būtų svarstoma.</i></p> <p><i>Nors vien dėl to, kad nėra jokių kitų būdų kvalifikacijai įgyti, Nuostata nebūtų automatiškai neproporcinga, todėl vertinant reikėtų tinkamai įvertinti šį kriterijų, atsižvelgiant į tam tikros profesijos reguliavimo kontekstą.</i></p>	
<p>10. Atitinkamai profesijai priskirtų veiklos rūšių galimą sutapimą su kitų profesijų veikla.</p> <p><i>Paaškindite, ar ir kaip vertinate galimybę dalintis priskirtomis veiklomis su kitomis profesijomis?</i></p>	<p>Netaikoma.</p>
<p>11. Autonomiškumo lygį, kai reglamentuojama profesija galima užsiimti tik esant kitų kvalifikuotų asmenų priežiūrai ar atsakomybei, atsižvelgiant į teisės aktuose tai profesijai nustatytas priežiūros taisykles.</p> <p><i>Ar įvertinate savarankiškumo laipsnio svarbą užsiimant profesija, taip pat organizacinių ir priežiūros priemonių poveikį (ypač kai veikla vykdoma prižiūrint tinkamai kvalifikuotam specialistui)?</i></p>	<p>Netaikoma.</p>
<p>12. Mokslo ir technologinę plėtrą, kuri gali sumažinti arba padidinti asmenų, užsiimančių reglamentuojama profesija, ir vartotojų turimos informacijos asimetriją.</p>	<p>Socialinių paslaugų gavėjai turi galimybę vertinti užimtumo specialisto profesinę kompetenciją, jo teikiamų socialinių paslaugų kokybę, kreipdamiesi į socialinių paslaugų įstaigas, kurioje dirba užimtumo specialistas, administraciją, arba į savivaldybės, kurioje</p>

<p><i>Ar atsižvelgėte į mokslo ir technologijų raidą, kuri galėtų veiksmingai sumažinti informacijos asimetriją tarp specialistų ir vartotojų?</i></p> <p><i>Ar įvertinote, kad vartotojams gali kilti sunkumų įvertinant paslaugų teikėjo turimas žinias ar kompetenciją? Kokios priemonės gali tai užtikrinti geriausia?</i></p> <p><i>Ar įvertinote, kad techniniai pasiekimai, esanti informacija internete ar kita informacija sumažina atotrūkį tarp paslaugų teikėjo ir vartotojo?</i></p>	<p>gauna socialines paslaugas, administraciją, arba Lietuvos Respublikos darbo kodekse nustatyta tvarka, kur yra reglamentuotos bendrinės nuostatos dėl darbo teisės normų, darbo teisių gynimo ir kt.</p> <p>Pažymėtina, kad Socialinių paslaugų įstatyme numatyta, kad tiek socialinių paslaugų gavėjai, tiek socialinių paslaugų srities darbuotojai (užimtumo specialistas taip pat) turi galimybę socialinių paslaugų srities darbuotojo (užimtumo specialisto taip pat) profesinę kompetenciją ir (ar) gaunamų socialinių paslaugų kokybę vertinti kreipdamiesi ir į Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos komisiją, kuri, vykdydama socialinių paslaugų srities darbuotojų reguliaciją, atlieka šias funkcijas: nagrinėja skundus dėl Socialinių paslaugų srities darbuotojų etikos kodekso pažeidimų; teikia pasiūlymus ir (ar) rekomendacijas socialinių paslaugų įstaigoms dėl socialinių paslaugų įstaigų vadovų ir (ar) socialinių darbuotojų veiklos vertinimo ir (ar) socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kompetencijos tobulinimo.</p> <p>Užimtumo specialistas teikia paslaugas vaikams su negalia, suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenys ir kitoms tikslinėms grupėms. Minimoms grupėms ne visada turi galimybes, pajėgumus susirasti informaciją internete. Taip pat užimtumo specialisto teikiamos paslaugos, sociokultūrinių paslaugų teikimo organizavimas, meninės saviraiškos užimtumo veiklos, kitos veiklos susijusios su asmens įgalinimu ir kt., negali būti suteiktos internetu. Užimtumo specialistas atnaujindamas savo žinias, sekdamas techninius pasiekimus, išmanydamas informacinių technologijų plėtrą bei gebėdamas tinkamai jas taikyti taip pat tobulėja kaip profesionalas. Atitinkamai specialisto gautos žinios tiesiogiai atsispindi jo teikiamose paslaugose.</p>
<p>Kai Nuostatos susijusios su sveikatos priežiūros sektoriaus profesijų reglamentavimu ir (arba) turi poveikį paciento saugumui, vertinant proporcingumą atsižvelgiama į tikslą užtikrinti sveikatos apsaugą.</p> <p><i>Jei profesija susijusi sveikatos priežiūra ir turi poveikį paciento saugumui, turite pateikti informaciją kaip nustatant reikalavimus buvo atsižvelgiama į tikslą užtikrinti sveikatos apsaugą.</i></p>	<p>Netaikoma</p>
<p>Teisės akto projekto rengėjas įvertina atitiktį Nuostatų, susijusių su laikinai ar kartais teikiamomis paslaugomis pagal Įstatymo II dalį, proporcingumo principui, įskaitant:</p>	<p>1) netaikoma;</p>

1) automatinę laikinąją registraciją arba asocijuotą (pro forma) narystę profesinėje organizacijoje ar institucijoje, nurodytą Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 8 straipsnio 1 punkte⁵;

2) išankstinę deklaraciją, dokumentus ar kitus reikalavimus, nurodytus Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo 9 straipsnyje;

3) reikalavimą paslaugų teikėjui sumokėti mokestį arba atlyginti bet kokias išlaidas, susijusias su profesinės kvalifikacijos pripažinimu ar galimybe užsiimti reglamentuojama profesija.

Jei siūloma nuostata turi poveikį/yra susijusi su laikinai ir kartais teikiamomis paslaugomis reikalinga įvertinti šios nuostatos atitikimą proporcingumo principui, įvertinant kokią įtaką gali turėti paslaugų teikėjui ir gavėjui laikina paslaugų teikėjo automatinė registracija/narystė profesinėje organizacijoje, išankstinė deklaracija, pateikiami dokumentai, reikalavimai paslaugų teikėjui sumokėti mokestį ar atlyginti kitas išlaidas, kurios yra susiję su paslaugų teikėjo profesinės kvalifikacijos pripažinimu ar galimybe užsiimti reglamentuojama profesija.

2) asmuo, atvykdamas į Lietuvos Respubliką ir pateikdamas išankstinę deklaraciją dėl laikinai ir kartais teikiamų paslaugų, privalo pateikti profesinę kvalifikaciją įrodančius dokumentus. Tokiu būdu siekiama užtikrinti viešąjį socialinių paslaugų gavėjų interesą bei saugumą, vienodą ir aukštą socialinių paslaugų kokybę. Kvalifikacijos tobulinimą įrodantys dokumentai yra papildomi, tačiau neprivalomi dokumentai, siekiant laikinai ir kartais teikti paslaugas Lietuvos Respublikoje;

3) netaikoma.

⁵ „Teisėtą įsisteigimą kitoje valstybėje narėje įrodęs paslaugos teikėjas atleidžiamas nuo:

1) narystės arba registracijos profesinėje organizacijoje ar institucijoje, jeigu tai privaloma asmenims, siekiantiems dirbti pagal tą pačią profesiją Lietuvos Respublikoje. Kompetentinga institucija pagal šio įstatymo 7 straipsnio 5 dalį tam tikroms profesijoms ar jų grupėms gali nustatyti automatinės laikinosios registracijos arba asocijuotos (pro forma) narystės tokioje profesinėje organizacijoje ar institucijoje reikalavimus. Tokios registracijos ar narystės reikalavimas negali vilkinti ar kitaip apsunkinti paslaugų teikimo ir sudaryti jokių papildomų išlaidų paslaugos teikėjui. Kompetentinga institucija nusiunčia atitinkamai profesinei organizacijai šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nurodytos deklaracijos ir, kai taikytina, šio įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje nurodytos atnaujintos deklaracijos kopiją, jeigu profesijos susijusios su visuomenės sveikata ir sauga, kaip nurodyta šio įstatymo 9 straipsnio 8 dalyje, arba jų kvalifikacijos įrodymai automatiškai pripažįstami pagal šio įstatymo III dalies III skyrių, šio įstatymo 9 straipsnio 4 dalyje nurodytų dokumentų kopijas, ir tai sudaro automatinę laikinąją registraciją ar asocijuotą (pro forma) narystę“;

Kiekybiniai/kokybiniai įrodymai

Pateikite visą surinktą svarbią informaciją (pvz., kokybinius ir (arba) kiekybinius įrodymus) apie konkretų Nuostatos poveikį. Kokybiniai ir kiekybiniai įrodymai turėtų pagrįsti argumentus pateiktus vertinant Nuostatą pagal pirmiau nurodytus kriterijus.

Kiekybiniai ir kokybiniai įrodymai gali būti pateikiami ir įvertinant/analizuojant kiekvieną kriterijų atskirai. Tokiu atveju, pateikti kiekybinių ir (arba) kokybinių įrodymų atskirai nėra būtina.

Rengiant Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo projektą bei į jį įtraukiant nuostatą dėl asmens teisės dirbti užimtumo specialisto bei tokio darbuotojo profesinės kompetencijos tobulinimo buvo remtasi reguliariomis bei intensyviomis diskusijomis su įvairiais socialiniais partneriais, socialinio darbo ir socialinių paslaugų teikimo ekspertais (Lietuvos socialinio darbo taryba, Lietuvos socialinių darbuotojų asociacija ir kt.). Minėtų diskusijų išvados: užimtumo specialisto turima profesinė kvalifikacija, įgytos profesinės kompetencijos neatliepia individualių socialinių paslaugų gavėjų poreikių – susiduriama su nepakankama socialinių paslaugų kokybe.

Lietuvos biudžetinėse įstaigose iš viso pagal Statistikos departamento 2021 m. duomenis dirba 682 užimtumo specialistai, kurie veiklą vykdo skirtingose socialinių paslaugų įstaigose.